

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. GESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR :

CONTRACTUL DE CONT CURENT, (urmare) de d-l V. Dimitriu.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

Curtea de casație, secțiunii unite : *Sava Șomănescu cu D. Petrescu și Gr. Antonescu ;*

Idem, s. II : *Procurorul General al Curții de apel București, în cauza Al. Parisianu.*

Resumat de jurisprudență străină.

Trib. civil al Senei : *(Beneficiu de inventariu. — Decădere. — Hotărîre în lipsă. — Acceptațiune).*

Bibliografii.

CONTRACTUL DE CONT CURENT

(Urmare) (*)

§ 4

Utilitățile contractului de cont curent

În practica comercială este răspândită ca o axiomă credința, că creditul este sufletul comerțului; prin urmare or-ce instituție comercială, care-și propune de a răspunde la nevoile creditului, va ajuta progresul dezvoltării comerciale; căci știut este că una dintre cele trei condițiuni naturale ale acestei dezvoltări, și încă cea mai importantă, e tocmai creditul. Iată pentru ce toate instituțiunile comerciale, cari s'au creat spre a da un nou avânt acestui factor indispensabil al comerțului, au înaintat cu pași gigantiști și au ocupat locul de onoare în concertul dezvoltării comerciale. Ast-fel au fost cambiile, cari s'au implantat atât de adânc în inima comerțului prin ajutorarea dezvoltării creditului, în cât astăzi s'ar părea, că comerțul și-ar tăia firul vieții, în ziua când cambiile ar dispărea; și tot ast-fel s'au intrupat cu progresul comerțului și cecurile, fără care neapărat nici o dată operațiunile Băncii Angliei nu ar fi atins sumele fabuloase, la cari au ajuns; și tot asemenea se încetușează dezvoltarea comerțului și de instituția contractului de cont curent, despre care, Ioseph de Montgolfier dicea încă în 1785, ceea ce astăzi e un adevăr necontestat : « Dans cent ans le monde aura été

Vezi *Curierul Judiciar* No. 35, 36, 40, 42 și 46 a. c.

changé par deux choses : l'électricité et les comptes courants (Lyon-Caen et Renault, op. cit., nota 4, pag. 528). În adevăr, contractul de cont curent are drept temelie a sa, creditul, și încă nu numai simplu creditul, ci un credit reciproc : fie-care parte contractantă se întemeiază pe creditul, ce-i inspiră cel cu care contractează; întru cât prin urmare menirea acestui contract e de a răspunde la nevoile acestui suflet al comerțului, nici nu se poate tăgădui, că rolul său se va resfrânge asupra progresului relațiunilor comerciale, și prin aceasta la sporirea avuțiilor; ceea ce constituie prima sa utilitate.

În comerț capitalurile cu cât vor fi exploatate, cu atât se vor putea realiza noi beneficii; așa dar cu cât un comerciant va avea mai multe valori neproductive, cu atât foloasele, ce el ar putea să culegă vor fi mai reduse; cantitatea acestor valori neproductive stă în raport invers cu foloasele, ce se realizează de un comerciant. O instituție de drept comercial, care ar avea meritul să reducă această cantitate la cea mai simplă expresiune, să transforme capitalurile neproducătoare de venituri în capitaluri productive, va trebui fatalmente să fie acceptată cu căldură de comercianți, căci le asigură sporirea beneficiilor. Aceasta a trebuit să fie și soarta contractului de cont curent; de oare-ce, după cum vom vedea în studiul efectelor lui, din moment ce o rimesă este acceptată și operată în cont, ea produce imediat dobîndă convențională sau legală, în favoarea celui ce a făcut-o; ast-fel că or ce comerciant pentru a nu-și lăsa neproductive capitalurile, de care n'are necesitate pentru exercițiul comerțului său, le va transforma în articole de credit înaintându-le comerciantului său; iar la valoarea, cu care acesta s'a debitat, trimițătorul va percepe dobînda, cu care s'a învoit, sau în cas de lipsă a unei stipulațiuni exprese, dobînda legală. Rațiunea acestei utilități se găsește în unul din efectele acestui contract, care, după cum se va vedea, transmite proprietatea rimeselor în persoana primitorului; în cât acesta,

putând dispune de bunuri, cum va voi, și culgând fructele acestor bunuri, e drept să împărtașească și pe trimițător cu o parte, pe care legea o acordă sub formă de dobinzi. Aceste beneficii constituie a doua utilitate a contractului de cont curent.

Comerciantul în timpul exercițiului comerțului său mai nici o dată nu posedă capitaluri în numerar, cari să corespundă totalității obligațiilor contractate; cu ajutorul creditului de care dispune, încheie transacțiuni de valoare mult mai mare de cât avutul său. La scadența acestor obligațiuni el încasează de pe la debitorii săi sumele de care are nevoie și caută ast-fel să facă tot-dea-una față angagiamentelor sale. Capitalul său propriu nu e utilizat de cât numai pentru a da o desvoltare mai mare operațiilor sale, ori pentru cazul, când debitorii săi nu și îndeplinesc obligațiile lor, în cât pentru ca comerciantul să nu fie discreditat, face uz de numerarul său. O instituție comercială, care ar produce micșorarea numerarului necesar pentru executarea relațiilor comerciale, aduce comerțului un avantajiu atât de important, în cât de la început i se poate pređice cu siguranță o trainică existență. O atare utilitate e produsă și de contractul de cont curent. În adevăr: între corentiști intervin o serie succesivă de rimese; dacă primitorul ar fi îndatorat ca pentru bunurile primite să indestuleze pe trimițător, el și-ar închide o însemnată parte din capitalurile sale, ce n'ar putea fi întrebuințate la alte operațiuni; în loc însă de aceasta primitorul se debitează, trimițătorul se creditează, iar numerarul nu va fi necesar de cât numai la încheierea contului, și numai pentru saldul, ce va rezulta din compensarea debitelor și a creditelor. Ce e mai mult; chiar acest sald de multe ori nu e achitat efectiv, căci se convine a fi raportat ca articol de credit în viitorul cont. Întru-buințarea numerarului fiind limitată, utilitatea contractului de cont curent nu poate fi tăgăduită.

În comerț un vechi adagiu đice, că timpule ban; or ce economie de timp, se traduce prin urmare într'un beneficiu realizat de comerciant; contractul de care ne ocupăm, aduce comerțului și această utilitate; căci prin o simplă înscriere în cont, fie-care corentist se debitează sau să creditează, fără să mai fie nevoie de a aștepta trimiterea valorilor, a numerariului său a efectelor; d. ex. Unul dintre corentiști are de făcut o plată în localitatea, unde se află cel-l'alt corentist; el ar trebui, ca mai înainte de scadența să se îngrijească a trimite suma la timp, pentru a nu fi expus la protestarea titlului; în loc de aceasta corentistul său plătește suma datorită și se cre-

ditează, iar corentistul, care datora acea cambie, se debitează cu valoarea vărsată de corentistul său. Toate acestea petrecându-se în biourourile respective ale fie cărui corentist, se înțelege de la sine, că se efectuează cu o promptitudine, ce realmente constituie o economie de timp.

Dar în acelaș timp aceiași operațiune constituie și o economie de spese, care între comercianți, ce au relațiuni foarte frecvente, produc un rezultat demn de prețuit: toate cheltuelile pentru transportul material al mărfurilor numerarului său al efectelor, ca ambalagiū, comision, taxe de transport, asigurare, încărcat și descărcat, cântărit și măsurat, etc. sunt cu totul evitate prin o simplă înscriere a valorilor în cont curent. De altă parte evitarea pericolelor, la cari pot fi expuse bunurile, ce au a fi transportate dintr'o localitate într'alta, constituie iarăși o utilitate foarte importantă; căci fie capriciile timpului, cari pot provoca distrugerea totală sau parțială a mărfurilor, fie reaua credință a delinvenților, care le pot sustrage sau mistui, fie nesiguranța circulațiunei, care poate pune în pericol nu numai bunurile dar chiar și viața transportatorului; toate acestea sunt cauze, ce se pot lua în considerațiune pentru cântărirea avantajilor, ce isvoresc din contractul de cont curent.

De altă parte din cauza localităților îndepărtate, ce separă pe părțile contractante, multe transacțiuni pot să nu se efectueze; cu ajutorul contractului de cont curent distanțele dispar, iar obstacolul, ce se împotrivea la realizarea operațiilor, este înlăturat. De asemenea acest contract mai prezintă utilități însemnate cu privire la simplificarea operațiilor, ce se încheie între corentiști, căci contractele variate și complice se transformă în o simplă lichidare, din care va isvorii saldul

Față de aceste utilități produse prin contractul de cont curent, se explică și se motivează, denumirea ce s'a dat acestui contract de «*fratello della cambiale*» (Calucei, op. cit., No. 22).

Natural însă că contractul de cont curent, pe lângă aceste avantagii se înfațișează și cu oare care neajunsuri, ce une ori se pot traduce în adevărate pericole; căci corentistul în schimbul unei valori reale, pe care o trimite celui cu care a contractat, nu primește alta nimic de cât o înscriere în cont, un articol de credit, care nu va valora nimic, dacă debitorul va ajunge insolubil. Dar oare atare risc intervine numai la acest contract? Care e oare operațiunea comercială, despre care s'ar putea đice cu siguranță, că nu expune pe una din părțile contractante? Speculațiunea comercială se întemeiază tocmai pe fluctuațiunea normală a valorii bunurilor; iar buna

credință «cest spirit dătător de viață comerțului» după Casaregis (Calucei, loc. cit.) este pirghia, de care trebuie să se razime toți cei ce au comerțul, ca o profesiune obicinuită. Numai punând față în față avantajile și riscurile, ce se produc prin contractul de cont curent, se poate vedea cu ușurință, pentru ce acest contract și-a luat zborul atât de repede pe orizontul comercial.

Prima observațiune. Înainte de a intra în studiul efectelor contractului de cont curent, ne vom opri un moment asupra chestiunii de a se ști, dacă un corentist e obligat a accepta cambiile, ce s'ar trage asupra lui de cel alt corentist; chestiune a căreia rezolvire atârnă de soluțiunea, ce vom admite-o asupra naturei rimeselor: sunt ele facultative sau obligatorii?

Examinând utilitățile contractului de cont curent, am vădit, că unul din avantajile lui și încă dintre cele mai importante, este că micșorează cantitatea valorilor neproductive; că corentistul, care se găsește în posesiune de valori, ce nu-i produc nici un beneficiu, poate să le remită celui-l-alt corentist, pentru ca din momentul primirii lor trimițătorul să beneficieze de dobințile convenționale sau legale. De aici rezultă, că trimițătorul va decide, dacă valorile, ce posedă, îi produc mai mare beneficiu alimentând contractul de cont curent, sau din contra, dacă e în avantajul său de a le conserva. Corentistul trimițător are prin urmare facultatea de a trimite sau nu valori celui-l-alt corentist; ceea ce însemnează, că rimesele sunt facultative. Contra acestei soluțiuni se obiectează însă, că din moment ce fie care corentist ar avea facultatea de a face sau nu rimese, ori se poate întâmpla, ca contractul să nu fie de loc alimentat, ori că numai unul dintre corentiști făcând rimese, creditul lui să rămână descoperit. Ambele obiecțiuni însă nu pot fi întemeiate; căci dacă, după ce s'a încheiat contractul, părțile nu mai voesc a-și face rimese, aceasta însemnează, că au renunțat la acest contract, l'au desființat; și în loc de a-și manifesta consimțământul lor expres, și-l manifestează în mod tacit. Dacă însă numai una din ele nu mai face rimese, nimic nu oprește pe cea-l-altă să execute convențiunea din parte-î, dând ast-fel viață contractului de cont curent; dacă însă se teme să nu rămână descoperit cu creditul rezultat din rimesele făcute, n'are de cât să inceteze și el de a le mai face sau să stipuleze vre-o garanție, ori să prevadă în contract, că acesta are a fi rezolvit, dacă unul dintre corentiști nu va face rimese (Vivante, op. cit., No. 1188). Alt-fel ar urma, că contractul de cont curent nu urmărește scopul de a veni în ajutorul încheerii și a lichidării transacțiunilor, ci ar fi un mijloc special de a sili prin forță pe părți, de a

le constrânge la formarea unor atări transacțiuni, ceea ce nu poate fi întemeiat. Ast-fel dar rimesele trebuie să fie facultative.

Din momentul ce admitem acest caracter pentru rimese trebuie să recunoaștem, că un corentist nu poate fi constrâns a accepta cambiile trase asupra sa de cel-alt corentist; căci mai întâiu a-l sili la o atare acceptare, ar fi a-l sili să facă rimese; de oare-ce am vădit, că prin rimese în materia contractului de cont curent trebuie să înțelegem or ce operațiune, care dă dreptul celui ce o face, să se crediteze; și e evident că cel ce acceptă o cambie, se îndatorește la plata sumei prevădută în ea; această plată făcând o pentru cel ce a tras cambia și din ordinul lui, îi dă dreptul de a debita pe trăgător cu valoarea corespunzătoare. Dar afară de aceasta, esența contractului de cont curent consistă în o concesiune reciprocă de credit, cu îndatorirea de a nu se putea pretinde debitele rezultate de cât numai la încheierea contului, de acel în favoarea cui va rezulta saldul; a admite însă că un corentist poate sili pe cel-alt să accepte cambiile, pe care le trage asupra lui, ar fi ca trăgătorul cambiilor să dispună de creditele sale înainte de a-și putea valorifica atare drept conform spiritului contractului, ceea ce e neadmisibil. De altă parte, scopul contractului de cont curent consistă în utilizarea creditului, folosindu-se fie care corentist de valorile primite ca rimese pe tot timpul, cât durează contractul și dispunând de acele valori, cum interesele l'ar povățui; dacă însă el e nevoit să accepte cambiile pentru acele valori, neapărat că instrumentul de credit, la care făcuse recurs, nu-i mai poate fi de folos; căci corentistul de la care emană rimesele, pe cale indirectă, își retrage tocmai acele valori. Ast-fel, obligațiunea de a accepta atări cambiile, nu poate fi justificată, de oare ce lovește și în esența și în scopul contractului de cont curent. (Vivante, loc. cit.).

Pentru justificarea soluțiunii contrare s'a invocat însă uzurile comerciale; dar chiar în Italia uzurile în această materie nu s'au bucurat de multă eficacitate, căci mai întâiu s'a limitat dreptul trăgătorului de a emite cambiile până la concurența saldului, ce ar fi rezultat în favoarea lui, dacă ar fi avut loc compensațiunea creditelor cu a debitelor în momentul creațiunii cambiei; și apoi nici o dată acceptarea acestor cambiile nu s'a făcut cu caracter obligator de către corentistul acceptant, ci numai în scop de a menține bunele raporturi cu corentistul său; în cât dacă în adevăr în certe ocațiuni au avut loc acceptările cambiilor, aceste n'au putut forma normele constante, de cari justiția să fi ținut samă prin decisiunile ei în cursul unui timp destul de îndelungat, pentru ca părțile să fie considerate, că

le-a avut în vedere la formarea contractului; iar rațiunea juridică, care se opune la crearea unor astfel de uzuri cu putere de lege, este că acestea nu pot produce efecte contrarii esenței contractului; și am văzut că acesta ar fi rezultatul, la care am ajunge, de s'ar recunoaște obligativitatea acceptărei. Dar dacă chestiunea prezintă atare dificultate în Italia, la noi e mult mai simplă; și aceasta pentru ca legiuitorul nostru a suprimat din izvoarele de drept uzurile comerciale, pentru bunul motiv că nu avuseseră încă timp de a se forma; astfel că temelia, pe care e clădită discuțiunea sub imperiul Codului Italian, nu poate fi transportată sub regimul legiuierei noastre.

S'a pretins de asemenea de unii autori, cum că nefiind nici o stipulațiune expresă în contract, părțile au drept să se adreseze justiției pentru a fixa un «quantum», până la care corentiștii să poată trage cambii spre acceptare; dar s'a răspuns cu drept cuvânt, că rimesele fiind cu totul facultative, fie-care corentist e pe deplin stăpân pe acțiunile sale și poate, după cum îi convine, să facă sau să nu facă anumite operațiuni, cari să constituie sau nu rimese (Foà, op. cit., p. 153). De alt-fel nici nu se poate concepe, cum ar interveni justiția să creeze contractului de cont curent un efect, care, din cele expuse, se vede, că ar nega esența și scopul contractului. Din contra, părțile având facultatea de a face sau nu rimese, pot restrânge sau întinde acest drept; așa, nimic nu împedecă pe un corentist de a-și limita creditul său la valoarea rimeselor, ce primește, pentru a nu fi descoperit, precum și de a spori acest credit, când i-ar conveni; căci și într'un cas și într'altul aceste clause nu lovesc în esența contractului de cont curent, adică de a fi în drept ambele părți să-și facă reciproc rimese și să lase valoarea acestora la dispoziția celui ce le-a primit, până la încheierea contului.

Rimesele însă facultative pentru cei ce le face, sunt obligatorii pentru cel cui se trimit, în sensul că acesta este dator a le primi și a le opera în cont, dacă vor consta din valorile, din care conform stipulațiunilor din contract s'a convenit a fi constituite. Când însă acel cui se trimit, nu voește a le primi, tocmai pentru motivul, că nu ar consta din atari valori, el este dator ca neîntârziat să anunțe pe trimițător despre decisiunea sa; căci în cas contrar, acesta e în tot dreptul a pretinde, că primitorul să fie considerat ca încărcat cu valoarea lor.

Secunda observațiune. Din cele ce preced s'a putut vedea, că, dacă între două persoane s'a încheiat un contract de cont curent, nu urmează, că toate operațiunile, ce vor interveni între ele, sau toate

valorile, ce se vor trimite unul altuia trebuie neapărat să facă parte din obiectul contractului. Intinderea acestuia e mărginită prin clausele stipulate între părți; vor face parte din contract toate rimesele, ce s'a convenit a-l alimenta. De sigur că nimic nu se împotrivesc la stipulațiunea că totalitatea rimeselor să constituie articole de debit și credit în contractul de cont curent, precum iarăși nu se poate face nici o obiecțiune, dacă corentiștii stipulează expres, că anumite specii de rimese să poată fi obligatorii, pentru cel cui se trimit. Astfel când corentiștii sunt comercianți, adesea se stipulează, că numai rimesele născute din exercițiul comerțului lor să formeze masele de credit și debit ale contractului, și nimeni nu tăgăduiește validitatea acestei stipulațiuni; dar din moment ce e cert că între două persoane s'a stabilit un contract de cont curent, și din moment ce nu se aduce nici o dovadă legală, că părțile au specificat rimesele, ce se pot face, presupțiunea va fi că corentiștii nu au voit a exclude nici o rimesă, ci din contra că au căzut de acord, ca totalitatea lor să alimenteze contractul. Intru cât părțile au facultatea de a specifica rimesele ce pot figura în cont, nimic nu se opune, ca după ce au încheiat contractul, să cadă de acord a lărgi cercul restrâns al obiectului lui; astfel că pe lângă rimesele anume prevădute prin acel contract să se mai primească și altele; sau ceea ce pot face prin același contract, putând-o face și prin acte deosebite, părțile, după ce au încheiat un contract de cont curent, prin care s'a determinat anume speciile rimeselor, ce pot fi primite, vor fi în drept să convină, ca printr'un nou contract să se primească și alte specii de rimese. Nimic prin urmare nu se poate opune ca între aceleași persoane să existe mai multe contracte de conturi curente.

Cu privire la această din urmă situațiune se naște o chestiune gingașă, a căreia rezolvire e foarte importantă: Diversele contracte de cont curent, ce intervin între aceleași persoane constituiesc ele un singur tot, un singur contract cu mai multe conturi parțiale, sau din contra sunt atâtea contracte de cont curent cu individualitate distinctă, câte sunt și conturile deferite? Insemnătatea acestei chestiuni se prezintă, când vre un corentist sau amândoi vor fi căduți în stare de faliment. În adevăr: să presupunem că între A și B se încheie trei contracte de cont curent: a, b și c; dintre care a dă un sald în favoarea lui B de 1000 lei; b dă un sald în favoarea lui B de 500 lei; și c dă unul de 2000 lei în favoarea lui A; B cade în stare de faliment și oferă creditorilor săi 50%. Este evident, că dacă

cele 3 solduri vor fi numai parțiale, soldul final va face pe A creditor cu 500 lei, deci va avea de primit din masa falimentului suma de 250 lei; din contră, dacă cele 3 solduri sunt independente, falitul B va avea de luat de la A din cele 2 contracte deosebite $1000+500=1500$ lei; și va avea la pasivul său pe A ca creditor cu 2000 lei; compensațiunea neputându-se efectua, rezultă că A va primi de la masa falimentului 50% adică 1000 lei și va fi datornicul masei cu 1500 lei, deci va mai avea de plătit încă 500 lei. Un rezultat analog se va dobîndi și când ambii corentiști ar cădea în stare de faliment, dar quotele, ce ar oferi creditorilor lor ar fi diferite; singura condițiune pentru ca acest rezultat să fie dobîndit în ambele ipoteze, este ca o compensațiune legală a celor două datorii să nu se poată realiza. Pentru a rezolvi chestiunea cum trebuiesc considerate aceste contracte de cont curent trebuie să observăm, că de oare-ce nu se poate nega, că între două persoane pot interveni mai multe contracte de cont curent, tot ast-tel trebuie a se recunoaște, că corentiștii pot conveni ca aceste contracte să fie cu totul independente unul de altul; dar după cum, dacă într'un contract de cont curent nu se aduce nici o restricțiune rimeselor, ce au a fi operate, trebuie să se prezume, că părțile au stipulat pentru totalitatea lor, tot ast-fel, când prin diversele contracte nu se stipulează de părți, că ele sunt independente, trebuie să se prezume, că contractul de cont curent e unic, căci la acordarea creditului se presupune, că s'a avut în vedere totalitatea rimeselor, ce-și vor face corentiștii. Evident însă că nu se va cere ca în mod expres și formal să se prevadă această independență a contractelor, ci va fi suficient, ca din complexul împrejurărilor și a clauselor să rezulte certitudinea, că părțile n'au voit a încheia un contract unic. Chestiunea e deci supusă asupra acestui punct la aprecierea suverană a instanțelor de fond, în cât scapă de controlul Curții de casație. În cas de îndoială însă se va interpreta voința părților în sensul unificării contractelor; dar dacă aceste contracte ar avea scadențe deosebite, pentru încheierea conturilor, trebuie a se admite în principiu independența lor, căci din moment ce scadența sosește, compensațiunea debitorilor și a creditorilor intervine, iar soldul este exigibil. Această exigibilitate este neapărat un corolar al independenței contractelor, de oare-ce, de nu ar fi de cât un contract unic, toate soldurile parțiale trebuie să devină exigibile la aceeași scadență, pentru ca la această dată din compensațiunea lor să rezulte soldul final; în cât aceasta neputându-se realiza, când termenul fixat pentru închee-

rea contului e deosebit pentru toate sau pentru unele contracte, trebuie să conchidem, că nu poate fi vorba de un contract unic.

(Va urma)

V. Dimitriu

Profesor la Universitatea din Iași

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secț. Unite

Audiența de la 8 Maiu 1903

Președenția D-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte

Sava Șomănescu cu D. Petrescu și Gr. Antonescu

Subrogațiune.—Plata datoriei unui fidejutor de către o terție persoană ce 'și luase această îndatorire.—Calitatea în care a plătit.—Recursul său contra debitorului principal.—Achitarea acestuia printr'o cambie.—Dacă această cambie este dată fără cauză.—(Art. 1108, 1169 și 1170 Cod civil).

Donațiune.—Dacă liberalitățile se presupun.

1. *In afară de subrogațiunea legală, cel care a luat îndatorirea de a plăti datoria unui fidejutor nu poate fi ținut de acea datorie de cât tot în această calitate de fidejutor, căci natura unei obligațiuni nu se schimbă prin faptul că un altul a luat îndatorirea de a o executa.*

Ast-fel, cel ce a plătit datoria unui fidejutor are recurs contra debitorului principal, și dacă acesta dă plătitorului o cambie drept plată, această cambie este valabilă nefiind dată fără cauză.

2. *Liberalitățile nu se presupun ci trebuie să reiasă din conținutul actului.*

Decisiunea 5/903. — Casată decisiunea Curții de apel București, s. I cu No. 21/902 în urma recursului făcut de Sava Șomănescu dată în proces cu D. Petrescu și Gr. Antonescu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l președinte N. Mandrea:

Pe d-l avocat Toma Stelian în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Em. Antonescu în combateri;

Deliberând,

Asupra celor două motive de casare în următoarea cuprindere.

I. Exces de putere. Violarea art. 1670 și 1108 al. 3 Cod civ.

«Curtea declară fără cauză cambia reclamată, considerând că Sava Șomănescu când a achitat pe Paciovălișteanu, a plătit o datorie a sa proprie, sau cel mult a lucrat ca mandatar al moștenitorilor garantului și că deci în nici un caz nu ar fi avut verii un recurs în contra lui Petrescu debitorul principal.

«Pentru a ajunge însă la acest rezultat, Curtea nesocotește și nici nu discută dovezile aduse de Sava Șomănescu, pentru a stabili că moștenitorii garantului au înțeles să-l însărcineze pe densus să achite datoria de care erau ținuți ei în aceeași calitate și condițiuni în care erau ținuți și densus; cu modul acesta Curtea a violat articolele citate prin un exces de putere nesocotind dovezile produse de recurent și pronunțând o decisiune insuficient motivată».

II. Exces de putere. Eroare gravă de fapt. Denaturarea convențiunei formale dintre părți.

«Tot pentru a ajunge la concluziunea că biletul la ordin reclamat este fără cauză, Curtea mai afirmă că el a fost scris pentru o datorie inexistentă; cea ce este manifest eronat, de oare ce în momentul subscrierii biletului la ordin Sava Șomănescu nu achitase datoria lui Paciovălișteanu, ci din contră, prin formală și scrisă declarațiune dată lui Petrescu, a convenit cu el că biletul i se dă tocmai pentru ca să achite acea datorie.

«Curtea nesocotește totuși acea convențiune dintre părți, care cuprinde cauza biletului la ordin și deci comite un exces de putere».

Având în vedere decisiunea atacată cu recurs din care rezultă faptele următoare:

D. B. Petrescu ca debitor principal și soția sa Ana Petrescu ca fidejusoare datora lui Paciovălișteanu suma de 5000 lei. Pe când creditorul urmărea pentru plata acestei datorii moșia Peșteanca proprietate a fidejusoarei Ana Petrescu, aceasta încetează din viață și moștenitorii ei vând părțile lor succesoriale lui Sava Șomănescu fără a mai rezerva nimic pe seama lor, cu condițiune ca cumpărătorul să plătească pe lângă prețul convenit și toate datoriile moștenirii între cari se afla și datoria de 5000 lei garantată de autoarea lor către Paciovălișteanu. Sava Șomănescu convine în urmă cu debitorul principal D. B. Petrescu ca în schimbul unei cambii semnate de acesta și girată de Gr. Antonescu să plătească datoria către Paciovălișteanu ceea ce a și făcut. D. B. Petrescu și Gr. Antonescu semnătorul cambiei și girantul cer însă în urmă ca cambia să fie declarată nulă ca fără cauză, de oare ce Șomănescu nu a plătit datoria către Paciovălișteanu în numele său ci cu prețul vânzării părților succesoriale ale moștenitorilor Anei Petrescu care singură ar fi în drept să exercite vre-un recurs în contra debitorului principal;

Având în vedere că instanțele de fond au declarat nulă cambia în chestiune ca dată pentru o datorie inexistentă de oare ce Șomănescu care a plătit datoria către Paciovălișteanu, fără a fi obligat către creditor ci numai în virtutea îndatoririi ce luase față de moștenitorii garanteți cu ocaziunea cumpărării drepturilor lor succesoriale, și prin urmare numai ca mandatar al acestor succesori, nu poate fi subrogat în drepturile creditorului și nu are nici un recurs în contra debitorului principal și că singurul care ar putea invoca în specie subrogațiunea legală ar fi moștenitorii fidejusoarei cu banii cărora a fost plătită datoria de către Șomănescu;

Considerând că în afară de subrogațiunea legală urmează să se ție seamă de principiul că cel care a luat îndatorirea de a plăti datoria unui fidejutor nu poate fi ținut de acea datorie de cât în această calitate de fidejutor căci natura unei obligațiuni nu se schimbă prin faptul că un altul a luat îndatorirea de a o executa;

Că ast-fel fiind, Sava Șomănescu care a luat asupra sa datoria moștenitorilor fidejusoarei Ana Petrescu nu era ținut de acea datorie și nu a plătit-o de cât tot ca fidejutor, că în această calitate avea drept de recurs în contra debitorului principal în baza art. 1669 Cod. civ. și că prin urmare cambia dată de acest debitor principal nu era fără cauză;

Considerând că instanțele de fond pentru a declara fără cauză acea cambie s'au înțemeiat pe un presupus mandat ce Șomănescu ar fi avut din partea moștenitorilor fidejusoarei de a plăti datoria lor către Paciovălișteanu fără a arăta din ce anume clausă rezultă acel mandat, și fără a observa că recunoscând dreptul lui Petrescu de a se prevala de acel pretins mandat pentru a refusa să plătească propria sa datorie, nesocotea principiul că convențiunile nu pot fi invocate de cât de părțile contractante;

Considerând că prin interpretarea dată de instanțele de fond actului de vânzare intervenit între Șomănescu și moștenitorii Anei Petrescu cari declară că nu și rezervă nici un drept în moștenirea vândută, se atribuie acestor moștenitori intențiunea de a face un act de liberalitate în favoarea lui D. Petrescu, intențiune care nu se poate presupune și care nu reese de nicăieri;

Că o asemenea interpretare constituie un adevărat exces de putere;

Considerând că Șomănescu care era obligat către moștenitorii să plătească datoria lor către Paciovălișteanu și care putea fi constrâns la această plată chiar de către Paciovălișteanu prin exercițiul acțiunii moștenitorilor, debitorii săi, era obligat cu alții și pentru altul, avea interes să achite datoria, și prin urmare era din cei cari pot să invoace subrogațiunea legală în baza art. 1108, al. 3 Cod civil;

Considerând că ast-fel fiind numai prin nesocotirea principiilor de drept, prin exces de putere, și prin violarea în special a art. 1108 al. 3, 1169 și 1170 Cod civ., instanțele de fond ajung să considere pe Șomănescu ca mandatar al moștenitorilor fidejusoarei, să atribuie acestora un scop de liberalitate către debitorul principal, să refuze lui Șomănescu dreptul la subrogațiune și să declare cambia scrisă de D. B. Petrescu ca dată pentru o datorie inexistentă și prin urmare fără cauză.

Că în consecință motivele de casare sunt întemeiate. Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 19 Mai 1903

Președinția D-lui N. MANDREA, Președinte

Procurorul general al Curții de apel București în cauza lui Al. Parisianu

Libertatea individuală. — Detențiune preventivă. — Rostul ei. — Când este necesară. — Interesul instrucțiunii. — Confirmare sau neconfirmare a mandatului de arestare. — Cestiune de fapt și apreciere. — Tribunal. — Apel la Camera de punere sub acuzare. — Desbateri contradictorii și orale. — Dacă Ministerul public este obligat a face raport și rechiziții scrise. — (Art. 93, 94, 113, 114, 216 și 219 din Pr. penală.

1. Libertatea fiind regula iar detențiunea preventivă excepția, detențiunea preventivă nu poate fi admisă și continuată de cât ca o măsură de precauțiune necesară numai în privința acelor inculpați cari, în vederea gravității faptului, ar putea să se sustragă fie instrucției fie în urmă, aplicării pedepsei și numai când există un interes pentru instrucțiune, căci alt-fel detențiunea preventivă are caracterul unei pedepse prealabile.

2. Cestiunea de a se ști dacă interesul instrucțiunii cere ca inculpatul să rămână deținut preventiv, dacă instrucțiunea este sau nu terminată, dacă acte sau rezultate ale comisiilor rogatorii ce se așteaptă pot avea vre-un interes asupra deținerii unui prevenit sau asupra neconfirmării mandatului de depunere, sunt cestiuni de fapt și apreciere, de atributul suveran al tribunalului și camerei de punere sub acuzare, ce scapă censurei Curții de casație.

3. Când camera de punere sub acuzare judecă apelul contra sentințelor tribunalului în privința confirmării sau neconfirmării mandatelor de depunere, cu desbateri orale și contradictorii, ea ascultă apărarea inculpatului și întâmpinările și conlusiile Ministerului public oral, ast-fel că în asemenea caz Ministerul public nu trebuie să facă un raport și rechizițiuni scrise.

Decisiunea 2573/903.—Respins recursul făcut de d-l Procuror general al Curții de apel din București contra deciziei Camerei de punere sub acuzare a acelei Curți cu No. 51/903, în cauza lui Al. Parisianu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier I. Prodan;

Pe d-l avocat I. Th. Florescu din partea intimatului Parisianu în combaterea motivelor de casare; și

Pe d-l Procuror, în conlusiuni;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II:

I. «Violarea art. 131 legea asupra libertății individuale:

«Într-adevăr, Camera de punere sub acuzare hotărăște că: neconfirmarea instrucțiunii nu este motiv pentru reconfirmarea mandatului de arestare și prin urmare, de și implicit recunoaște că instrucțiunea nu este completă, că sunt încă de constatat puncte de o netăgădută importanță pentru interesul instrucțiunii, totuși liberează pe deținut ne mai confirmând mandatul.

Or, această teorie nu este conformă nici cu spiritul, nici cu litera legii.

Nu este conformă cu spiritul legii de oare-ce d-l Ministru de Justiție, autorul acestei legi, prin circulara No. 3700 din 16 Martie 1902, adresată parchetelor, cu ocaziunea punerii în aplicare a acestei legi, le zice între altele:

De sigur, nimeni nu a înțeles ca dreptul societății care urmărește pe delincent, să fie anihilat. Dar cea ce se trebuie să se evite este abuzul de a se ține în prevențiune delincentii cari nu ar fi periculoși pentru societate, dacă până la judecare, ar rămâne în libertate.

Detențiunea preventivă are rațiunea de a fi.

Când ?

Când liberarea delincentului ar compromite în mod vădit rezultatul instrucțiunii.

Trebuie deci instanța de fond să ne zică: *liberarea inculpatului nu compromite mersul instrucțiunii și să ne arate motivat și de ce.*

Dar teoria Curții nu este nici de cum conformă cu textul art. 113 care este ast-fel redactat:

«Dacă în timp de o lună de la confirmarea mandatului conf. art. 97 judecătorul de instrucțiune, nu va statua asupra prevențiunii printr-o ordonanță de urmărire, preventivul va fi pus în libertate, afară numai dacă tribunalul constituit conform art. 97, nu va decide motivat, că există un interes pentru instrucțiune ca inculpatul să rămână sub detențiunea preventivă.

Tot ast-fel se va urma din lună în lună până la pronunțarea ordonanței».

Camera de punere sub acuzare reproduce textul articolului, având aerul de a recunoaște că interesul instrucțiunii poate să fie luat ca superior și precumpănitor interesului libertății individuale, dar în cele din urmă conchide tocmai la ideea opusă, dicând:

«Ast-fel fiind, neterminarea instrucțiunii nu este motiv pentru reconfirmarea mandatului de arestare».

Dacă onorata Cameră ar fi apreciat în fapt că punctele de instrucțiune, ce sunt de complectat nu sunt importante în cauză, ar fi fost în dreptul său, dar când interpretează art. 113 în sensul că, ori care ar fi valoarea actelor de instrucțiune, ce sunt pendente, acestea nu poate motiva prelungirea detențiunii. Credem că violează acest text de lege, creând un precedent cu desăvârșire periculos interesului Societății, pe care însuși d-l Ministru în circulara sus citată, ne spune formel, că nu a înțeles a-l anihila».

II. «Exces de putere și violarea tutului principiilor de drept, în materie de probațiune în materia penală.

Intr'adevăr, Camera de punere sub acuzare după ce pune această teorie periculoasă, pentru bunul mers al acțiunii publice trece întru cât-va, a examina și în fapt, două puncte pendente în instrucțiune:

a) Comisia rogatorie de la Hanovera.

b) Cercetarea participărei lui Parisianu în afacerea titlurilor egite la sorții în folosul lui Neagu Ion Christigiu din Giurgiu, orașul natal al lui Parisianu și acesta personal prieten cu numitul.

Asupra primului punct aceiași onor. instanță a reconfirmat mandatul la Martie 1903, prin deciziunea sa de atunci cu No. 34, a declarat că această chestiune formează *un punct de o importanță netăgăduită pentru instrucțiune.* de astă dată însă se mulțumesc cu o telegramă și o scrisoare particulară, produsă de Parisianu ca primită de la Hanovera, și din care s'ar constata că rezultatul așteptat, nu ar fi favorabil acușățiunii, or acele acte pot fi o legală bază și o temeinic act de instrucțiune în afacere, când vine din partea inculpatului, fără nici o formă autentică ?

Credem că nu. Curtea deci introduce în sistemul procedurii noastre penale, un sistem de probă în afară de cele prevăzute de lege.

În ce privește al doilea punct de instrucțiune neterminat, Curtea zice că chiar dacă s'ar stabili prin cercetări ulterioare, că preventivul a fost în legătură de prietenșug cu acel Neagu Ion, ar rezulta presupțiunea că fraudulos și prin mijlocirea lui Parisianu au fost scoase la sorți și efectele numitului, că acele presupțiuni pot cel mult influența asupra pedepsei la judecată, dar nu sunt de natură a motiva interesul ce instrucțiunea pretinde că are pentru prelungirea prevențiunii.

Or, când este credem, în afară de ori ce discuțiune că un individ poate să fie deținut preventiv în timpul când justiția are nevoie să adune dovedile faptului, când cu alte cuvinte pentru a asigura succesul dovedilor legiuitorul a înțeles să sacrifice libertatea inculpatului.

Curtea nu putea să considere că pentru acest fapt nou, instrucțiunea nu avea totatăta interes ca și pentru cele pentru care a fost deținut în arest până acum și să-și justifice schimbarea de judecată de până aci, numai pe simpla considerațiune, că dacă s'ar stabili și acest fapt ar fi presupțiuni cari ar influența la judecată, iar nu ar motiva arestul preventiv.

Așa dar, Curtea prin exces de putere și călcarea regulilor de drept în materie de procedură penală, relativ la dovedirea in-

fracțiunilor, prejudecă faptul și refuză acțiunii publice puțința de a dovedi un fapt mai mult în sarcina inculpatului. Deciziunea Curții nu s'ar putea înțelege de cât în cazul când a găsit că prin ceia ce este dovedit în sarcina lui Parisianu, maximum pedepsei este asigurat acțiunii publice și faptele noui nu mai au ce să adauge la actuala stare de lucruri».

Având în vedere că trib. Ilfov secția II prin încheerea din 9 Aprilie 1903 a hotărât a se confirma mandatul de arestare a judelei de instrucție al trib. Ilfov, emis contra preventivului Al. Parisianu ;

Că în urma apelului acestuia Camera de punere sub acuzare cercetează diferitele motive puse înainte de Procurorul General al Curții de apel spre a se opune la admiterea apelului lui Parisianu; că în privința întâiului motiv cum că instrucția nu e terminată, Camera de punere sub acuzare susține că totuși nu este interes pentru instrucție ca inculpatul să fie deținut preventiv ;

În cât privește motivul că nu s'a primit rezultatul comisiei rogatorii, Camera de punere sub acuzare declară pe temeiul de scrisori și a unei telegrame, că comisiunea rogatorie a fost satisfăcută, și în fine, în cât privește motivul dacă efectele de 4% ce au fost a lui Neagu Ion au fost sau nu scoase la sorți în mod fraudulos de preventivul Al. Parisianu, Camera de punere sub acuzare declară că chiar de s'ar stabili că preventivul Al. Parisianu a fost în legătură de prietenie cu acel Neagu Ion și că prin mijlocirea lui Parisianu, în mod fraudulos, ar fi scoase la sorți efectele aceluia, încă nu e interes precum pretinde instrucția de a prelungi deținerea preventivă ;

Considerând că legea asupra modificărei capitolelor 6 și 7 cartea 1 din Pr. pen. consacră că în materie corecțională, în timpul prevențiunii, libertatea este regula iar detenția preventivă este excepția, cea ce se revelează prin dispozițiile art. 93, 94, 113 și 114 ; că detenția preventivă nu poate fi admisă și continuată de cât ca o măsură de precauțiune necesară numai în privința acelor inculpați, cari în vederea gravității faptului, ar putea să se sustragă fie instrucției, fie în urmă, aplicărei pedepsei, că alt-fel detenția preventivă are caracterul unei pedepse prealabile ; că de acea și art. 113 proclamă că detenția preventivă nu poate fi de cât dacă există un interes pentru instrucțiune, și circulara Ministerului de Justiție din 16 Martie 1902 confirmă acele reguli când proclamă că «principiul care trebuie să călăuzească, este, ca detențiunea preventivă să fie întrebuițată în instrucțiune, numai când este o absolută necesitate; alt-fel s'ar atinge pe nedrept libertatea unui om, chiar în cazul când el ar suferi mai în urmă o condamnățiune ;

Considerând că detenția preventivă conf. art. 113 Pr. pen. fiind necesară când există un interes pentru instrucțiune ca inculpatul să rămână sub detenția preventivă, în privința aceasta și asupra cesiunii dacă este în interesul instrucțiunii de a menține detenția preventivă, sau de a renoi mandatul de arestare conf. art. 113, judele de instrucție, tribunalul precum și camera de punere sub acuzare chemate a se pronunța, au dreptul de a aprecia având o putere discrețională, ast-fel că, din acest punct de vedere, motivele 1 și 2 întru cât au de scop a critica aprecierea și puterea discreționară a tribunalului și camerei de punere sub acuzare, nu pot fi considerate ca motive de casare, Curtea de casație ne având dreptul a censura asemenea aprecieri ;

Considerând că în deosebii camera de punere sub acuzare, având dreptul de a aprecia dacă interesul instrucției reclamă detențiunea preventivă și neconfirmarea mandatului de arestare, ea avea dreptul a aprecia chiar când instrucția nu era terminată a nu se confirma mandatul de arestare, pentru că alt-fel dacă în vederea motivului că instrucția nu ar fi terminată, ar trebui a se prelungi detenția preventivă, aceasta ar fi contra spiritului și principiilor legii și ar însemna că nu este dreptul de apreciere precum s'a stabilit mai sus ;

Considerând că în cât privește comisia rogatorie, dacă ea presintă interes pentru instrucție, dacă scopul s'a împlinit, acestea nu sunt chestiuni pentru cari să se poată exercita cenzura Curței de casație când Camera de punere sub acuzare, declară că s'a satisfăcut, constatare care nu poate fi încriminată;

Considerând că afară de aceasta, dacă Camera de punere sub acuzare judeca în deobște pe temeiul instrucției scrise și secrete, acum în urma promulgării legii în privința libertății provisorie, nu se mai poate susține că Camera de punere sub acuzare ar avea a proceda ca și în trecut, când ea are a cerceta dacă arestul preventiv are a fi menținut, dacă mandatul de arestare are a fi reconfirmat, căci acea lege prin art. 113 și 116 a introdus dezbateri orale și contradictorii tocmai spre a se discuta dacă e interes, dacă e necesitate în afacere corecțională a se menține detenția preventivă sau să se reconfirme mandatul de arestare; și aceste dezbateri orale și contradictorii nu sunt numai la tribunal ci ele trebuie să fie prin necesitatea lucrurilor și la Camera de punere sub acuzare, nefiind rațiune a susține contrariul pentru că în art. 116 nu s'ar face mențiune de Camera de punere sub acuzare; că dezbaterile orale și contradictorii fiind introduse, aceasta implică că pentru formarea convingerii asupra utilității și interesului menținerii arestului preventiv într'o afacere corecțională, inculpatul sau apărătorul lui sunt în drept nu numai a discuta actele instrucției săvârșite dar și a invoca fapte și împrejurări necuprinse în instrucția scrisă; și a susține că nu s'ar putea la Camera de punere sub acuzare invoca fapte și împrejurări necuprinse în instrucție scrisă ar fi a ne lipsi de unele din foloasele procedurii orale și contradictorii;

Că de acea ambele motive au a fi respinse.

Asupra motivului III:

«Violarea art. 219 pr. penală.

«Procedura instanței de apel în materie de instrucție este una și singură, fie că judecă ca instanță de trimitere, fie că cercetează și se pronunță în materie de liberare a preveniților, art. 216 și urm. o spune formal, și nici o altă dispozițiune de lege nu arată că înaintea camerei de punere sub acuzare poate fi altă procedură de cât aceasta. Or, ministerul public nu poate fi ascultat numai oral. Legea Ț cere anume rechizițiunile scrise și subscrise de dănsul așa că sistemul adoptat de Curte și aplicat în speță nu este legal; așa se explică că nu se reține suficient din memorie, cari au fost rechizițiunile noastre, dovadă deosebirea între opinia majorității și cea a minorității, lipsa rechișitorului scris din partea Ministerului public este esențială, lipsa de procedură care vizează întreaga judecată».

Considerând că dacă Ministerul public are a face un raport și apoi a depune rechiziții scrise conf. art. 216 și 219 Pr. pen., aceasta e atunci când Camera de punere sub acuzare are a se pronunța asupra cauzelor care au a fi trimise la Curtea cu Jurați și când Camera de punere sub acuzare se pronunță numai pe temeiul instrucției scrise, dar când Camera de punere sub acuzare judecă apelul contra sentințelor tribunalului în privința reconfirmării mandatului de arestare ca dezbateri orale și contradictorii, ea ascultă apărarea inculpatului și întâmpinările sau concluziile ministerului public, cari întâmpinări sau concluzii prin natura lucrurilor și în opoziție cu natura și forma scrisă a rechizițiunii, nu pot să fie de cât orale;

Că a susține însă precum se susține că la Camera de punere sub acuzare, ministerul public nu s'ar putea manifesta de cât prin rechiziții scrise, este a nu ține seamă de deosebirea între rechiziții scrise și concluzii orale și contradictorii, precum și de foloasele și de necesitățile dezbaterilor orale și contradictorii în care nu se scie din nainte întâmpinările ce ar putea avea ministerul public a opune apărării inculpatului așa precum se va fi produs, pentru ca să se ceară sub pedeapsă de nulitate ca întâmpinările să fie numai în formă de rechiziții scrise;

Că de acea și acest motiv are a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea, a respinge, etc.

Resumat de jurisprudență străină

TRIBUNALUL CIVIL AL SENEI

Audiența din 15 Iunie 1902

Sucesiune.—Beneficiu de inventariu.—Decădere.—Hotărîre în lipsă.—Acceptațiune.

Consimțimentul de bună-voe dat unei hotărîri dată în lipsă și care conferă, prin urmare, acestei deciziuni autoritatea lucrului judecat în însăși termenii unde ea a fost dată, constituie nu un act de simplă administrație, ci un act de dispozițiune care aduce după sine pentru heredele beneficiar decădere de la beneficiul de inventariu.

Același lucru are loc în cazul unde heredele a luat în mod expres, în actul de consimțiment, calitatea de herede beneficiar.

Acceptațiunea pur și simplă tacită nu rezultă din aceea că heredele lasă să Ț urmărească, dacă lasă să fie urmărit în lipsă, sau din aceea că joacă în instanță un rol pur pasiv, de exemplu, dacă declară că se referă la aprecierea justiției sub rezerva drepturilor sale. Dar consimțimentul nu este alt ceva de cât recunoștința unui drept; el aduce după sine dar acceptațiunea pur și simplă, și, dacă heredele a acceptat deja sub beneficiu de inventariu, decădere de beneficiu de inventariu (Baudry-Lacantinerie și Vahl. Despre succesiuni. t. II, No. 1629).

Puțin importă chiar dacă heredele ar fi lurt precauțiunea, în actul de consimțire, de a menționa că el voește a Ți rezerva avantajile acceptațiunii sale sub beneficiu de inventariu. Actul în care a intervenit este un act de dispozițiune, ale cărui efecte, în cea ce privește acceptarea unei succesiuni, sunt determinate de lege în interesul tuturilor a-celora care pot avea interes a trage un avantaju. O declarație contrarie făcută de herede asupra acestui punct este fără efect.

(Revue du notariat et de l'Enregistrement Paris— Mai 1903)

BIBLIOGRAFII

A apărut

CODUL DE COMERCIU

cu

NOUA LEGE A FALIMENTELOR

ADNOTAT

COPRINZEND SUB FIE-GARE ARTICOL:

I) Trimitere la autori. II) Jurisprudența română. III) jurisprudența străină. IV) Motive. V) Note explicative și scurte comentarii

de

ION N. CESĂRESCU

și

EM. M. DAN

La finele Codului s'a adăugat: Expunerile de motive din anii 1885, 1899 și 1900, precum și un Index alfabetic

— PREȚUL 6 LEI —

DE VÎNZARE la Tipografia și Redacțiunea acestui ziar București, str. Carol 19 sau Splaiul Brâncoveanu Voevod 6, vis-a-vis de Palatul Justiției, de unde se expediază contra sau mandat poștal.

A apărut în broșură:

Despre Condiția Israelitilor pământeni

DE

JUNIUS

Prețul: 1 Leu exemp. pe velină. De vânzare la Redacția și Tipografia acestui ziar, de unde se expediază și prin poștă contra valoare, și la Librăria Alcalay.